

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Рада Бориславова Славинска
АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев”

Относно предложените приноси на гл. ас. д-р Иван Симеонов Георгиев за участието му в конкурс, обявен в ДВ №52 от 05.07.2022 г., за заемане на академичната длъжност „доцент”, специалност „Гайда и методика на преподаването ѝ”, факултет „Музикален фолклор и хореография”, за нуждите на катедра „Музикален фолклор”, в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, съгласно изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в АМТИИ.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

На основание чл. 25 от ЗРАСБ и решение на Факултетния съвет при Факултет „Музикален фолклор и хореография“ (Протокол N1/ 05.09.2022 г.), със заповед № РД 27 - 067 от 05.09.2022 год. на Ректора на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ съм определена за член на научното жури за осигуряване на конкурсна процедура за заемане на академичната длъжност „доцент“, професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство, специалност „Гайда и методика на преподаването ѝ“. Кандидатът Иван Георгиев е представил комплект от документи (на хартиен и на магнитен носител), свързани с процедурата по кандидатстване за академичната длъжност „Доцент по гайда и методика на преподаването ѝ“. Представените документи са следните:

- молба по образец до ректора за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент по гайда и методика на преподаването ѝ“ и автобиография с акценти върху по-важните публикации и проекти;
- диплом за завършена образователно-квалификационна степен „магистър“;
- необходимите по процедура – медицинско свидетелство, свидетелство за съдимост, удостоверение за трудовия му стаж по специалността и справка за учебната му натовареност през изминалата учебна година;
- попълнена наукометрична таблица и документ за приносните моменти в указаните теоретични публикации;
- доказателствен материал по наукометричната таблица.

Нямам забележки към представените документи и материали.

2. Кратки биографични, педагогически и творчески данни за кандидата

Иван Георгиев е между най-изявените български фолклорни инструменталисти. Започнал заниманията си по гайда през далечната 1987 г., той извървява дългия и труден път на доказване – през обучение в СМУ „Филип Кутев” гр. Котел; последвано от бакалавърска и магистърска степени в АМТИИ – Пловдив; прекрасната защита на дисертационния си труд, полагащ основите на научното определение на „гайдарски стил“; десетките награди от различни конкурси. Макар родом от Бургас и закърмен с интонациите на странджанската музика, Георгиев проявява невероятно умение за стилова гъвкавост и в концертните си превъплъщения умело пресъздава със завидна регионална чистота диалектната палитра, присъща за нашата народна музика. Любознателен през целия си живот, той черпи гайдарски идеи, похвати, прийоми от маниерите на най-добрите български гайдари. Неслучайно във фолклорната гилдия и

сред кандидат-студентите името му е синоним на човек, който е узнал всичко за гайдата и може да ти покаже и да те научи на почти всичко – от автентичния до обработения фолклор, от българските интонации до изкуството да свириш всякаква музика на този толкова специфичен инструмент, от народната музика до джаза.

Стотиците концерти по всички краища на планетата с „Theodosii Spassov folk quintet”, Вокален ансамбъл „Мистерията на българските гласове”, квартет „Славей”, Щатен народен оркестър при АМТИИ; десетките интервюта за различни национални медии; участията му в журитата на фолклорните конкурси „Орфеево изворче”, „Диньо Маринов”, „Вълшебни ритми“ и др., са сериозни доказателства за значимостта му като изпълнител и специалист. А множеството научни статии и успешната реализация на неговите възпитаници (студенти) илюстрират задълбочената академична, изследователска и педагогическа същност на търсещата му натура. Всичко това е съчетано със слънчев характер и дълбока убеденост за колегиална принадлежност към колектива на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ и катедра „Музикален фолклор“.

3. Приноси на хабилитационния труд

Монографията „Непостижимия звук на гайдата“ представлява първото изследване на маниера и характерните особености на изпълнителския почерк на гайдар от страна на друг изпълнител, който е същевременно и педагог. Именно педагогическата същност на Георгиев насочва вниманието му към една от емблемите на гайдарското изпълнителско изкуство, какъвто през ХХ се явява Никола Атанасов, защото „...*Никола Атанасов е еталон за „гайдарско“ свирене, недокоснато от промените в интонационната ни среда след 80-те години на ХХ век, но в същото време и кореспондиращо с най-съвременните тенденции в гайдарското изкуство.*“ (с. 9) Научната разработка представлява задълбочено изследване на стила и изпълнителските похвати на този именит гайдар, което да остане приносно не само в музиковедски смисъл, но и в чисто информативен относно коректното и пълноценно отразяване на биографията, оценките на съвременниците и личните самооценки на живота на големия български инструменталист. Амалгамата от биографични данни, премиерно дешифрираните творби из репертоара на Никола Атанасов, компетентното анализиране на маниера му въз основа на богата теоретична основа и емпирични натрупвания, базирани на огромен изпълнителски концертен и педагогически опит от страна на Георгиев, довеждат до цялостно „разнищване“ на стила на Никола Атанасов – за да остане монографията в полза не само на бъдещите изследователи на историята на гайдарското изпълнителско изкуство и на българския музикален фолклор, но и като своеобразен „учебник“ за някои автентични гайдарски техники из маниера на един еталонен изпълнител, съумял виртуозно да балансира между чистия автентизъм и обработения фолклор, съхранявайки първото, допринасяйки за второто. Или както казва доайенът в академичното гайдарско обучение доц. Мария Стоянова: „*В настоящата монография д-р Иван Георгиев използва цялостния си научен и изследователски потенциал, за да разкрие тайните в свиренето на „бай Никола“*“ (с. 14).

Тясната конкретност на разработката и липсата на публикации по темата не пречи на автора да опре разсъжденията си върху 40 профилирани трудове, да направи паралели с инструменталното изкуство на други фолклорни инструменти и да достигне до приносни изводи за значимостта на фигурата на Атанасов. Още в дисертационния си труд Георгиев слага основите на специфичната гайдарска терминология, което продължава в няколко последващи научни доклади. Затова и тук, в монографията, не се налага да обяснява редица термини. Той демонстрира свободно, осъзнато и педагогически „оттренирано“ боравене с гайдарската терминология, с което упорито и постепенно налага в българското музиковедие вече формулираните от него разбирания

за общобългарския гайдарски стил и диалектните му проявления. Благодарение на създадената теоретична база в предишните си научни разработки Георгиев съумява да определи с висока степен на обосновааност маниера, специфичните похвати и стила на Атанасов.

Структурата на монографията следва строга научна последователност, поднесена с голяма доза поетична артистичност. Това личи в избора на заглавия за трите големи раздела (глави) – „Пролог“, „Сърцевина“ и „Епилог“, именуването на рецензиите за труда като „Отражения“, а на нотното приложение като „Дешифрирани спомени“. Близостта на теоретичната конструкция с нейните 14 подраздела до колянната структура в инструменталната музика, „тоналната“ единност на тематизма, логичната последователност в натрупването и съгъстването към все по-специфичната научна „дисекция“ на почерка на Никола Атанасов, поднесени с пределна конкретност – правят аналогията доста явна. И ако цялостният труд е изграден с научен подход – към издирването и систематизирането на биографични данни, създаването на каталог с изпълняваните и записани от Атанасов творби, интервюта, анализирани мелодиите, – то именно „особеностите“ на структурирането, заглавията на разделите, предизвикващи асоциации, разбираемият публицистичен стил на изказ и наличието на един поетичен „раздел“ („Гайдарска интродукция“) „счупват“ по един много приятен и четивен начин строгите стандарти за стила в научно изследване.

Освен чисто научните приноси моменти, трудът има и висока дидактическа стойност, тъй като са проследени и изяснени характерните интерпретаторски похвати на този изявен български гайдар – техника (чистота на изпълнението), артикулация, метроритмичен усет, диалектни предпочитания и личен маниер на изпълнението им, интонационна чистота и ансамбловост, фразирание, орнаментика, вибрато и др.. Систематизирани са и дефинитивни заключения, които допринасят дза коректно тълкуване на свиренето, прийомиите и техниката на Никола Атанасов, а това би подпомогнало техническото усъвършенстване на всеки изпълнител

4. Приноси на другите хабилитационни материали

Като част от хабилитационните материали в раздел „Г“, т. 9, Иван Георгиев прилага публикувания научен доклад „Понятието „гайдарски стил“ в българската музиковедска публицистика“. Опирайки се на различни теоретични източници и разсъждения на базата на натрупания емпиричен опит, авторът предлага избистрена формулировка на понятието като *„свкупност от характерни за дадена фолклорно-диалектна област особености на песенната традиционна музикална култура ... пренесени в гайдарската изпълнителска практика“*, което се прави за пръв път в научната литература и поставя основите на изследванията в тази насока. В същия наукометричен раздел Георгиев прилага и друг публикуван научен доклад, а именно „Диagonalна дисекция на почерка на един гайдар“. Този доклад предшества и реално представлява квинтесенцията на хабилитационния труд – доказателство за дългогодишната и задълбочена работа върху монографията. Между най-приносните доказателствени материали в този раздел е докладът „Аспекти на проблематиката при свирене на гайда“. В научната разработка, своеобразно задълбочаване на някои аспекти от дисертационния труд, отново се поставя терминологичната проблематика или както казва самият Георгиев: *„Избистрянето на терминологията, касаеща фолклорно-изпълнителските специфики, е важен елемент не само в музиковедските изследвания. Систематизирането на разгледаните специфични изпълнителски проблеми при свирене на гайда е резултат от дългогодишната ми изпълнителска и педагогическа дейност.“*

В раздела, в т. 14 е предоставен доказателствен материал на 9 концертни изяви на Георгиев по световните сцени с Теодосий Спасов фолк-квинтет – в Отава и Торонто (Канада), Ню Йорк и Лос Анджелис (САЩ), Пловдив, Бургас, Балчик, Каварна, София. Към този пътър концертен калейдоскоп, реализиран само в последните 5 години, е прибавен и концертът „Изкуството на гайдата“ съвместно с Оркестъра за народна музика към БНР от 10.03.2022 г. Всичките концерти са с висока приносна тежест и показват уменията на кандидата за солово изява, за умело вграждане в камерна група, за виртуозност, жанрово многообразие на изпълняваната музика, динамическо и агогическо нюансиране, трудно изпълними на този инструмент.

В раздел „Д“, т. 17, Иван Георгиев прилага три цитирания в монографии с научно рецензиране от различни свои публикации. Това са цитати от докладите „Гайдата в българските публикации до средата на XX век“ и „Понятието „гайдарски стил“ в българската музикологическа публицистика“, послужили в монографията „Обработка на пиринската народна песен. Композиционни структури и подходи“ на Валери Димчев и от доклада „Аспекти от проблематиката при свирене на гайда“, включен в монографията на Васил Василев „Кавалът в българската музикална практика“. Цитиранията в цялостни научни разработки от тесни специалисти в различни инструментални практики – тамбура (Димчев) и кавал (Василев), говори за уменията на кандидата да се докосне и изясни базисни за автентичното фолклорно инструментално изкуство въпроси, както и за ползата от неговите изследователски постижения.

В т. 18 от раздел „Д“ са представени 4 цитирания в международни научни конференции – „Обработване, обработка и песен за народен хор“ на Рада Славинска (от доклада „Понятието „гайдарски стил“ в българската музикологическа публицистика“), „Акордеонна обработка на пиринската народна песен – влиянието на ромските музиканти“ на Валери Димчев (от доклада „Понятието „гайдарски стил“ в българската музикологическа публицистика“) „Българският танцов фолклор в педагогическата практика на студентите по музика“ на Цветанка Коловска (от „Работа с метроном в съвременното обучение по гайда“), „Лудвик Куба и българската народна песен с клавирен съпровод“ на Надежда Петрова (от „Работа с метроном в съвременното обучение по гайда“). И в тези цитирания се забелязва приложимостта на изследванията на Георгиев в различни аспекти от научната дейност – диригентска (Славинска), тамбурджийска (Димчев), педагогическа (Коловска), клавирна (Петрова).

В раздел „Е“ т.22 е видно участието на Георгиев през 2015 и 2018 г. в един от значимите проекти на АМТИИ – културният семинар „Непознатите“. В т. 27 е приложено публикувано университетско издание с двама автори – Мария Стоянова и Иван Георгиев, доказващо естествената приемственост между двамата водещи преподаватели по гайда в академичната общност. В т. 28 са предоставени доказателствени материали за 3 уъркшопа на територията на България – в XV лятна академия за изкуство „Огънят на Орфей“ през 2021 г. в Златоград и два тазгодишни – в НУИ „Добри Христов“ - гр. Варна и в СУ „Добри Чинтулов“ - гр. Бургас, представящи стойността на преподавателския му труд и оценката на гайдарската гилдия.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Познавам Иван Георгиев повече от две десетилетия. Била съм негов преподавател, научен ръководител на дисертационния му труд, научен консултант на хабилитационния му труд. Имах възможност да наблюдавам отблизо израстването му като изпълнител, педагог и изследовател. Георгиев извървя дълъг път на усъвършенстване, за да се заяви

като виртуозен и безупречен гайдар, увлекателен преподавател, детайлен и задълбочен научен работник, създател на базисни теоретични позиции относно гайдарското изкуство. Гайдарят Георгиев е непрекъснато търсен за различни концертни начинания в страната и чужбина във всевъзможни стилкови направления. Педагогът Георгиев е обичан и уважаван от студентите си не само по време на обучението им, а и десетилетия след това. Изследователят Георгиев ежегодно публикува доклади в специализирани издания, посредством които осветлява различни изпълнителски казуси, неразглеждани до този момент в научната и методическа литература. Колегата Георгиев е дисциплиниран, ведър, коректен и всеотдаен към студентите и работата си в АМТИИ. Чудесните продукции на гайдарския му клас в края на всеки семестър, обичта на студентите, включването му в инициативите на катедра „Музикален фолклор“, добрите отношения с всички колеги само допълват образа му.

За настоящия конкурс е важно и обстоятелството, че кандидатът изпълнява изискванията, определени по минималните наукометрични показатели, предпоставени от ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент“, както следва: По група показатели А – 50 т. По група показатели В – 100 т. По група показатели Г – 145 т., при необходими 120. По група показатели Д – 50 т., при необходими 40. По група показатели Е – 70 т., при необходими 50. Кандидатът покрива минималните изисквания в раздели А и В, и надхвърля минимума в останалите раздели. При национално изискване за заемане на академична длъжност „доцент“ от общо 360 т., Иван Георгиев кандидатства с дейност, съответстваща на 415 т. от таблицата с минималните наукометрични показатели.

След като се запознах задълбочено с предоставените от гл. ас. д-р Иван Георгиев материали за участието му в този конкурс, смятам, че кандидатът покрива и надхвърля точковите изисквания по групите показатели за наукометрията на НАЦИД. Доказателственият материал, илюстриращ научната и художественотворческа продукция за заемане на академичната длъжност „доцент“, представя кандидата многостранно като сериозен изпълнител, педагог и изследовател.

Въз основа на казаното дотук, давам своята положителна оценка и предлагам на уважаемите членове на Научното жури в конкурса за доцент по „Гайда и методика на преподаването ѝ“ да изберат гл. ас. д-р Иван Георгиев на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство, за нуждите на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“-Пловдив и катедра „Музикален фолклор“.

Пловдив, 13.10.2022

Изготвил: (доц. д-р Рада Славинска)

.....